

Nemzetpolitikai összefoglaló

2014. 48. hét

MINISZTERELNÖKSÉG
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG

NPKI | NEMZETPOLITIKAI
KUTATÓINTÉZET

Ülésezett a Magyar Diaszpóra Tanács és a Magyar Állandó Értekezlet

November 19-én zajlott a Magyar Diaszpóra Tanács IV., november 20-án pedig a Magyar Állandó Értekezlet XIII. ülése. A Magyar Diaszpóra Tanács a magyar kormány és a nyugati magyar diaszpóra szervezetek képviselőinek egyeztető fóruma, melyet azzal a céllal hívtak életre, hogy a nyugati magyar közösségek eltérő érdekei és igényei a korábbi évek gyakorlatától eltérően, immár nagyobb hangsúllyal jelenhessenek meg. Az idei ülést követően Semjén Zsolt nemzetpolitikáért felelős miniszterelnök-helyettes elmondta: azok is megtarthatók a magyar nemzetben, akik már nem ismerik a magyar nyelvet. Ennek érdekében angol nyelvű szekciókat fognak létrehozni a nyugati magyar diaszpóra szervezeteiben, hogy az emigrációnak az a többedik nemzedéke, amely a beszélt magyar nyelvben már nem tartható meg, a magyar nemzetben azért megmaradjon. A politikus azt is kiemelte, hogy át kell alakítani az egykor menekültek által alakított nyugati emigráns szervezeteket. Semjén Zsolt elmondta: a program sikerére való tekintettel a jövő évben is folytatódik a Kőrös Csoma Sándor ösztöndíjprogram, melyre a költségvetésből egymilliárd forintot különítettek el. A program keretében száz magyarországi fiatal utazhat a diaszpóra közösségeihez, ahol magyar történelmet, nyelvet tanítanak, átadják a magyar kultúrát, valamint kutatásokat is végeznek. A Mikes Kelemen Program szintén folytatódik 2015-ben: a diaszpórában felhalmozott hagyatékok, könyvtárak megmentését előirányzó programhoz félmilliárd forintot tesznek hozzá.

A Magyar Állandó Értekezlet (MÁÉRT) ülését Orbán Viktor kormányfő nyitotta meg, aki beszédében kiemelte: Magyarország azt kéri szövetségeseitől, hogy segítsék az országot érdekei érvényesítésében. Válság idején Magyarország dolga az, hogy meghatározza saját érdekeit, pozícióit. Kommunista kérdésfeltevés az, hogy kinek az oldalára kell állni, azt a kérdést kell feltenni, mi a magyar érdek - fejtette ki, hozzátéve, szeretné, hogy a nemzeti önérdekelvű gondolkodás a magyar külpolitikai gondolkodásban is megjelenjen. Az ukrán háborús helyzetről szólva rögzítette, Magyarország kiáll keleti szomszédja területi szuverenitása mellett. Kifejtette: a nemzetközi jog tisztelete mellett ebben van nemzeti önérdek is, a magyar nemzetstratégia sarkalatos pontja, hogy Magyarország és Oroszország között „legyen valami”, „mondjuk Ukrajna”, amely otthona lehet a 200 ezres kárpátaljai magyarságnak is. Orbán Viktor előadásában jelentette be, hogy a szakképzés éve lesz 2015 a Kárpát-medencében. Jelenleg mintegy 28-30 ezer diák vesz részt szakképzésben magyar nyelvű oktatási intézményekben, az ő számukat szeretnék jelentősen növelni. Közölte azt is, hogy a szakmunkásképzésben részt vevő fiatalok számára Kárpát-medencei ösztöndíj-programot indítanak. A miniszterelnök szólt arról, hogy az idei a választások éve volt a Kárpát-medencében, és a magyar érdekképviselet megerősödött. Gratulált a magyar szervezetek képviselőinek és kitért arra, hogy Délvidéken a Vajdasági Magyar Szövetség ismét országos kormányzati tényezővé nőtte ki magát, a nemzeti tanács megszervezése egy újabb sikertörténet. Elmondta: a Kárpátaljai

Magyar Kulturális Szövetség elnökének, Brenzovics Lászlónak a személyében „hosszas vajúdas után” ismét „egy olyan barátunk” van az ukrán parlamentben, aki vállára veszi a magyar érdekeket. A szlovákiai választások kapcsán a Magyar Közösség Pártja előkelő dobogós helyezését emelte ki Orbán Viktor, a román államfő választásánál pedig a magyar résztvevőknek megköszönte, hogy volt bátorságuk egy ilyen küzdelemben részt venni, és minőséget képviselni a román politikában.

Vita tárgyává válhat az RMDSZ kormányzása

Nincs konszenzus az RMDSZ vezetői között a szövetség kormányzati szerepvállalásának folytatásáról, miután a kormánykoalíciós partner Victor Ponta, a Szociáldemokrata Párt (PSD) jelöltje elveszítette az államfőválasztást. Kelemen Hunor, az RMDSZ elnöke a következő napok kérdésének tekintette, hogy folytatódik-e a közös kormányzás a Ponta vezette szociáldemokratákkal, és hangsúlyozta, a szövetség kisebbségi kérdésekben nem sokat remél az államfővé választott Klaus Johannistól. Az RMDSZ-elnök úgy vélte, Klaus Johannis megválasztásával hosszú időre szünet következik a kisebbségi, közösségi jogok romániai érvényre juttatásában. „Johannis megválasztása azt üzeni, hogy Románia egy modellország, amelyben a kisebbségi kérdés meg van oldva, hisz a választók egy, a német kisebbség soraiból származó elnöknek szavaztak bizalmat. Ez persze nem igaz, de emiatt a magyarság törekvései hiteltelenné válnak” – jelentette ki Kelemen Hunor. „Az eddigi tapasztalataink alapján sem várjuk Johannistól, hogy felvállalja a kollektív jogoknak, az autonómiának az intézményesítését” – tette hozzá. Kelemen Hunor úgy értékelte, fontos üzenet a megválasztott elnök számára, hogy a magyarok 75-80 százaléka rá szavazott. „A választók bizonyítottak. A következő időszakban a labda az ő térfelén van, most neki kell bizonyítania” – fogalmazott. Borboly Csaba, Hargita megye önkormányzatának elnöke azonban biztos abban, hogy az RMDSZ-nek azonnal ki kell lépnie a kormányból. „A magyar–magyar verseny helyett inkább a magyar–magyar együttműködésre kell koncentrálni, és kell kezdeni felkészülni és építkezni a 2016-os helyhatósági és parlamenti választásra” – szögezte le az előljáró. Antal Árpád sepsiszentgyörgyi polgármester, az RMDSZ sepsiszéki elnöke is úgy véli, a szövetségnek több okból is fontolóra kell vennie, hogy érdemes-e tovább kormányozni a szociáldemokratákkal. „Egyrészt a PSD becsapta az RMDSZ-t a kampányhajrában osztogatott szórólapokkal, másrészt a kormány a legalapvetőbb demokratikus joguktól próbálta megfosztani a határon túli szavazókat. Nem utolsósorban, az erdélyi magyarság világosan állást foglalt Johannis mellett, ez pedig jelzésértékű üzenet az RMDSZ számára” – szögezte le Antal Árpád. Pataki Csaba, az RMDSZ Szatmár megyei elnöke a Krónikának elmondta, erősíteni kell a szövetség és a magyar közösség közötti párbeszédet, „hogy a két fél újra egymásra találjon”. A szatmári RMDSZ-es tisztségviselők egy részének Ponta melletti kiállása kapcsán Pataki Csaba elmondta: nem tartja ezt elítélendőnek, hiszen helyi szinten a vezetőknek joguk van

eldönteni, hogy kit támogatnak. Hozzátette: a maga részéről nem avatkozott bele a korteshadjáratba, mindenkinek annyit ajánlott csak, hogy szavazzon a lelkiismerete szerint. Szabó Ödön, az RMDSZ Bihar megyei szervezetének ügyvezető elnöke a folytatásra vonatkozó kérdésünkre úgy fogalmazott, hogy ez egyelőre nem az RMDSZ és a magyarok döntése. „Johannis kinevezésével a Nemzeti Liberális Párt (PNL) vezető nélkül maradt. Először meg kell nézni, hogy ki lesz az új pártelnök, szóba lehet-e állni vele. Másfelől meg kell várni, hogy mi történik a PSD háza táján” – magyarázta Szabó Ödön.

Toró T. Tibor, az Erdélyi Magyar Néppárt (EMNP) elnöke közleményében történelmi jelentőségűnek nevezte az államfőválasztás eredményét. „Azzal, hogy Klaus Johannis személyében erdélyi elnöke lesz az országnak, kezdetét veheti Románia normalizálódása, és az általunk is vallott értékek – a korrupciómentes politika, a jól végzett munka becsülete, a nemzeti közösségek közötti kölcsönös tisztelet és tényleges esélyegyenlőség – lehetnek a meghatározóak” – fogalmazott Toró, aki úgy értékelte, a jobboldali jelölt választási sikere „az öntudatra ébredt civil társadalom fölényes győzelme a hazug és korrupciós bukaresti pártokrácia felett”. A pártelnök rámutatott, „a bukaresti képviselő monopóliumát birtokló RMDSZ számára fontosabb volt a korrupciós politikai rendszerből eredő zsákmány ígérete, mint saját közösségének tiszta és egyértelmű hangja”. Biró Zsolt, a Magyar Polgári Párt elnöke szerint az első fordulóhoz viszonyított magas részvételi arány és a jobboldali jelölt első próbájának sikere „ékes bizonyítéka annak a ténynek, hogy ma nincs hitele az egyéni érdekeket követő hintapolitikának”. Biró szerint a magyar közösség visszautasította „a lejárt szavatosságú politikusok által keltett burkolt vagy helyenként nyílt ellenpropagandát és minden demobilizáló üzenet ellenére élt szavazati jogával”. Izsák Balázs, a Székely Nemzeti Tanács (SZNT) elnöke szerint Johannis megválasztásával esély van arra, hogy az erdélyi magyarok, a székelyek végre otthon érezzék magukat a szülőföldjükön, és hogy a román–magyar viszony javuljon az elkövetkező időszakban.

Berényi: Van helyünk a szlovák politikában!

Berényi József, a Magyar Közösség Pártjának elnöke volt a Duna Televízió Közbeszéd című műsorának vendége. A téma az elmúlt időszak választásainak mérlege volt, így természetesen szóba került a sokakat foglalkoztató komáromi helyzet is. Berényi József szerint az, hogy magyar polgármestere van a városnak, mindenképpen jó hír: „Annak ellenére, hogy a párt veszített, Komárom magyarsága nyilván nyert ezzel a döntéssel. Jobb a helyzet, mint volt” - mondta. Ugyanakkor azt is hozzátette, hogy az újonnan felálló testülettel - melyben többségben vannak a független, önálló képviselők - nem lesz könnyű Stubendeknek irányítania a várost. Ami pedig a komáromi eredmények politikai konzekvenciáit illeti, Berényi e kérdésben is világosan fogalmazott, utalva a párt előtt álló legközelebbi megmértetésre: „megfelelő alázattal elfogadtuk a választók döntését és megszólítjuk a komáromiakat azzal, hogy a választások hibáját kijavítva segítsék vissza az

etnikai magyar pártot a parlamentbe 2016-ban”. A korábbi választásokkal kapcsolatban Berényi kiemelte a köztársaságielnök-választást, amelyben az MKP képes volt újdonságot felmutatni: önálló jelöltje, Bárdos Gyula meggyőző, 5 százalék feletti eredményt ért el. Arra a kérdésre, hogy mit profitált az MKP az elmúlt szűk egy év alatt lezajlott 5 voksolásból, Berényi úgy felelt: az MKP 2012-es parlamenti kimaradása után ez az 5 választás azt igazolta, hogy van helye a pártnak a szlovák politikában, annak minden szintjén. Nem csak a felvidéki magyarság, de a szlovák elemzők számára is azt igazolják az eredmények, hogy az MKP-val számolni kell a jövőben is - nyilatkozta a párt elnöke. A párt előtt lebegő cél pedig egyértelműen a parlamentbe való bejutás 2016-ban, erre több ízben is utalt Berényi. Elismerete, hogy nagy kihívás a felvidéki magyarok több mint felének meggyőzése parlamenten kívüli pártként, ráadásul úgy, hogy a felvidéki magyarok voksaira szintén számot tart egy parlamentben ülő párt is, még ha az szlovák-magyar vegyespárt is. „Más 90 százalékból és más 9 százalékból szerezni öt százalékot” - utalt a magyar párt elnöke a felvidéki magyarok arányára és a bejutási küszöbre. Arra a kérdésre, hogy van-e jövője az etnikai alapú politizálásnak, Berényi úgy válaszolt: „amíg magyarok vannak Szlovákiában és ezek a magyarok a megmaradásukat komolyan veszik, addig nyilvánvalóan van alapja ennek a pártnak és én bízom abban, hogy 2016-ban tudunk az emberek elé olyan programot terjeszteni, olyan hiteles arcokkal, hogy ezt viszonzják is a választók”.

Megalakult az új összetételű Magyar Nemzeti Tanács

Hajnal Jenőt, a Magyar Összefogás lista vezetőjét választották meg a Magyar Nemzeti Tanács elnökének. Az új, 35 fős testület vezetőjére 34-en szavaztak igennel. „A jövőben még fontosabb lesz, hogy meghallgassuk az embereket. Nagyon nagy szükségünk van erre az őszinte hangra és véleményre. Munkánkat ugyanis annak a belső meggyőződésnek kell majd szabályoznia, amely meghatározza az élethez, a gyerekekhez, a fiatalokhoz, a délvidéki, vajdasági magyar emberekhez, az igazsághoz és magához a közösséghez fűződő viszonyunkat. Ez a mi lelkiismereti kérdésünk. Én elkötelezett leszek a jövőben is, hogy az emberek munkája, teljesítménye és érdeke, valamint a közösség, az egységes magyar nemzet élete közötti kapcsolat megmaradjon, erősödjön” – mondta Hajnal Jenő. A Magyar Nemzeti Tanács megalakulását követően a testület tagjai ünnepi szentmisén vettek részt a kelebíai templomban. A Magyar Nemzeti Tanács megválasztására október 26-án került sor. A választáson induló négy lista közül a Vajdasági Magyar szövetség által támogatott Magyar Összefogás lista fölényes győzelmet aratott: a 35 tanácsi helyből 31-et szerzett meg.

Brüsszelben tárgyalt a Vajdasági Magyar Szövetség

Deli Andor EP-képviselő meghívására Brüsszelben folytatott tárgyalásokat a Vajdasági Magyar Szövetség (VMSZ) küldöttsége. Politikai jellegű látogatásról van szó, ahol a vendégek személyesen tudnak találkozni befolyásos európai döntéshozókkal, mondta a vajdasági származású néppárti EP-képviselő. „Elsősorban kiemelném Daubert urat, aki az Európai Néppárt elnöke, de a parlamenti frakció néppárti elnökével, Weber úrral is volt találkozó, és ezen túl a szomszédos régiók delegációs vezetőivel is találkoztunk.” Az EP-képviselő szerint javuló irányt mutat Szerbia megítélése Brüsszelben, és a jelenlegi szerb kormányzat egyre nagyobb elvárásoknak is eleget tud tenni, és ez elégedettséget eredményez az európai félnél. „Fontos, hogy az unió figyelje a kisebbségi jogok megvalósulását, valamint a decentralizációt, a regionalizációt és Vajdaság helyzetét Szerbián belül, ezért a VMSZ ezen adatok bekerülését szorgalmazza a brüsszeli országjelentésekbe” – mondta a látogatás kapcsán Pásztor István, a VMSZ elnöke. A VMSZ delegációja magyar EP-képviselőkkel is találkozott. Gál Kinga EP-képviselő elmondta, minden egyes Szerbiával kapcsolatos határozat meghozatala előtt kikérték a VMSZ véleményét. „Ezt a nagyon jó, nagyon közeli munkakapcsolatot szeretnénk folytatni, hiszen ez egy kulcsfontosságú időszak lesz most Szerbia csatlakozási tárgyalásának megindulása folyamán.” Szájer József, az Európai Néppárt képviselőcsoport alelnöke elmondta, fontos, hogy úgy segítsék Szerbia uniós csatlakozását, hogy az a vajdasági magyaroknak a legjobb legyen. „Az Európai Parlament rengeteg kérdést tárgyal ebben az ügyben, a legkeményebb kérdéskör természetesen mindig a költségvetés. Ezekben a kérdésekben igyekszünk azokat a szempontokat érvényesíteni, amelyeket a vajdasági magyar kollégáink ide behoznak és kérnek tőlünk.”

Megemlékezések a málenkij robot 70. évfordulóján

Kárpátalja több településén is megemlékeztek a 70 évvel ezelőtt málenkij robotra elhurcolt kárpátaljai magyar áldozatokról. Beregszászban gyászmisével, istentisztelettel és koszorúzással emlékeztek a tragédia kerek évfordulóján. Molnár János esperes-plébános prédikációjában a háromnapos munkára elhurcolt kárpátaljai férfiakról emlékezett meg, akik jóhiszeműen mentek a „kis munkára”, de nagy részük sohasem térhetett haza. „Nekünk, kárpátaljai magyaroknak kötelességünk tisztelettel megemlékezni róluk, s a fiataloknak is továbbadni történelmünk” – emlékeztetett prédikációjában a katolikus plébános. A református és római katolikus szertartások után a két gyülekezet közösen vonult át az egykori gyűjtőhely falánál elhelyezett emléktáblához, ahol Darcsi Karolina, a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség (KMKSZ) politikai és kommunikációs titkára szólalt fel a túlélők visszaemlékezései alapján. Mezőváriban szintén megemlékeztek a munkatáborok áldozatairól, a falu egykori lakóiról. A rendezvényt a Kárpátaljai Magyar

Kulturális Szövetség (KMKSZ) helyi alapszervezete és a Mezővári Református Egyházközség közös szervezésében az istentisztelet után tartottuk a sztálinizmus mezővári áldozatainak tavaly felújított emlékműve előtt. A Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség az évforduló alkalmából több száz fő részvételével emlékményt szervezett Munkácsról a 26 kilométerre lévő Szolyvára, amely az 1944-es deportálás útvonalát követte. Brenzovics László, a KMKSZ elnöke elmondta: nagyon fontos az 1944-ben elhurcolt magyarokra és németekre emlékező menet, hiszen közel ötven évig nem lehetett beszélni a szinte minden kárpátaljai magyar családot érintő tragédiáról. Szolyván, az egykori gyűjtőtábor helyén létesített emlékparkban, a Szolyvai Emlékpark Bizottság szervezésében tartott központi megemlékezésen részt vett Schiffer András, a Lehet Más a Politika (LMP) társelnöke. A párt országgyűlési frakcióvezetője emlékező beszédében kiemelte: vészterhes időben emlékezünk arra, hogy 70 évvel ezelőtt deportálták a szovjet hatóságok a kárpátaljai magyar férfiakat és németeket. Hozzátette: Kárpátalján szinte nincs magyar család, amelynek ne pusztult volna oda egy-két tagja, a 30-40 ezer elhurcolt alig egyharmada tért haza. Hangsúlyozta: „Szolyván egy másik, 70 évvel ezelőtti tragédiára is emlékezünk, hiszen néhány hónappal korábban Kárpátalján körülbelül 90 ezer zsidó származású magyar honfitársunkat deportálta a német birodalom a magyar közigazgatás segítségével.

